

MÀSTER EN EDUCACIÓ
Itinerari Ensenyament Especialitzat
Mòdul Necessitats Educatives especials de l'alumnat
Seminari La capacitat sensoriomotriu

Finalitat

La finalitat d'aquest seminari és introduir-se en el coneixement de la capacitat sensoriomotriu. Per això es tractarà el concepte de capacitat i discapacitat en tres àmbits concrets.

Un primer bloc proporcionarà nocions sobre la discapacitat motriu i les implicacions que generen les dificultats derivades d'aquestes patologies als infants que les pateixen en la seva vida diària.

A continuació es tractarà la funció visual i les habilitats perceptives. El funcionament de l'ull. Les patologies que hi estan relacionades. I la qüestió evolutiva en diferents àrees que hi estan connectades.

Finalment es tractarà l'afectació i els recursos existents per a l'alumnat amb greus dificultats d'audició, llenguatge i/o comunicació.

Dades importants

Nombre de sessions	3 crèdits virtuals 1 sessió presencial
Durada	11 de setembre a 12 de novembre de 2023
Professores del Seminari	Elisa Bonvilà Queija Mayca Cruz Pedraza Marta Domènech Ribera Alexandra Monné Bellmunt
Llengua de docència	Català / Castellà
Correu de les professores	ebonvila@uda.ad mcreuzp@uda.ad mdomenechr@uda.ad amonne@uda.ad
Mòdul associat	Necessitats educatives especials de l'alumnat
Competència	ME-E011. Identificar les necessitats educatives específiques de l'alumnat.
Resultat d'aprenentatge associat	ME-E011-02 - Diferencia les àrees implicades (sensorial i motriu) en les necessitats educatives específiques.

Descripció del seminari

Els continguts del seminari en format presencial:

- Visualització del curt “IAN”. <https://youtu.be/OHma93eZiBY>
- Presentació d'un cas pràctic.
- Resolució de tasques.
- Debat.

Els continguts del seminari en format virtual:

Bloc Motriu:

- La discapacitat motriu i les seves implicacions al context educatiu
- Annexos

Bloc Visual:

- Introducció a la discapacitat visual: aspectes terminològics
- La visió: la funció visual i les habilitats perceptives
- El mesurament de la baixa visió
- L'ull: descripció anatòmica i funcional de l'òrgan de visió
- Els defectes de refracció
- Principals patologies que produeixen deficiència visual a la infància i edat adulta
- Conseqüències funcionals de la deficiència visual
- Aspectes evolutius de l'infant cec:
 - Aspectes generals
 - Desenvolupament sensorial i perceptiu
 - Desenvolupament psicomotor
 - Desenvolupament cognitiu
 - Desenvolupament emocional i afectiu
 - Comunicació, llenguatge i socialització

Bloc Auditiu

- Disseny universal d'aprenentatge
- CREDA. Centre de Recursos Educatius per a Deficients Auditius
- Resposta a la Intervenció (RTI)
- Deficiència auditiva. Tipus i causes
- Valoració audiològica
- Valoració Psicolingüística
- Estratègies per a la inclusió de l'alumnat

Metodologia

Les sessions presencials seran participatives i avaluatives. El treball *virtual* serà guiat i autònom a partir dels materials i recursos proporcionats mitjançant el campus virtual UdA.

Avaluació

Els indicadors d'avaluació associats a aquest seminari són:

- Identifica les necessitats individuals que es reflecteixen al cas presentat.
- Analitza de forma raonada les debilitats, fortaleces, amenaces i oportunitats que es poden extreure del cas presentat.
- Realitza una matriu DAFO en relació amb el cas presentat.
- Dissenya una proposta educativa tenint en compte les necessitats individuals detectades.
- Empra un llenguatge adient per a formular la seva proposta educativa.
- Dissenya un pòster amb la finalitat de sensibilitzar l'alumnat envers la discapacitat i la inclusió.
- Exposa la seva opinió de manera argumentada sobre els conceptes treballats.

Qualificació

L'avaluació té una valoració de 0 a 10 punts.

Material

El material que s'utilitzarà al Seminari són documents de lectura, consulta i treball, es troben en el campus virtual del màster.

- La discapacitat motriu a l'escola ordinària
- La discapacitat sensorial visual
- El CREDA i la deficiència auditiva

Bibliografia bàsica

Discapacitat motriu

- Augé i Lidon, C. & Duaso i Caldés, N. (2018). Comunicació augmentativa i dispositius mòbils. *Revista del Col·legi Logopedes de Catalunya*, 33. 10-12.

https://www.clc.cat/pdf/module_26/10015028/LOGOPEDIA33web____KNs4cmQdhFVCYS4leD32_ca.pdf

- Basil, C., Rosaell, C. i Soro, E. Alumnado con discapacidad motriz. Barcelona: Graó
- Boscaini, F. Clínica psicomotriz. CISERPP.
- Bucher, H., Masson, T. Trastornos psicomotores en el niño. Práctica de la reeducación psicomotriz.
- Centro Nacional de Recursos para la Educación Especial (CNREE). (1990). Las Necesidades Educativas Especiales del niño con Deficiencia Motora. Madrid: M.E.C./CNREE.
- Da Fonseca, V. Manual de observación psicomotriz. Inde Publicaciones
- Dunn, N. i Sarmiento, I. Guía de orientación para el docente que atiende estudiantes con discapacidad motora. IPHE
- Macías, L. Fagoaga, J. Fisioterapia en pediatría. McGraw Hill Interamericana.
- Pérez Corbacho, J. et. Al. (2002). El discapacitado físico en el aula: desarrollo, comunicación e intervención. Murcia: DM.
- Sánchez, J. y Llorca, M. (2004). Atención educativa al alumnado con Parálisis Cerebral. Málaga: Aljibe
- Sigüero, L. Anatomía de la identidad. Génesis de la organización miofascial en la postura y el movimiento: una perspectiva psicomotriz.
- Tardiu i Cortada, R. (2018). Els SAAC com a instruments d'habilitació per a una escola inclusiva. *Revista del Col·legi de Logopedes de Catalunya*, 33. 18-20.
https://www.clc.cat/pdf/module_26/10015028/LOGOPEDIA33web____KNs4cmQdhFVCYS4leD32_ca.pdf

Discapacitat visual

- Albertí, M. y Romero, L. (2010). *Alumnado con discapacidad visual*. Barcelona: Editorial Graó.
- Faye, E. y col. (1997). *Clínica de la Baja Visión*. Manuales. Madrid: ONCE.
- Kanski, J. (2002). *Oftalmología Clínica*. Ed Harcourt. EE.UU
- Martínez, I. (2000). *Aspectos evolutivos y educativos de la deficiencia visual*. Madrid: ONCE, volúmenes I y II.
- Matey, M. A.; Bastarachea, P.; Blocona, C. et al. (2011). *Discapacidad Visual y Autonomía Personal. Enfoque Práctico de la Rehabilitación*. Manuales. Madrid: ONCE.
- Palmi, J.E. (2007). La percepció: Entrenament Funcional de la Visió. Dossier Visió i Esport. Apunts d'Educació Física i Esports. Nº88 Lleida, INEFC Catalunya.
- Varios autores (2002). *Visual Standards. Aspects and ranges of Visual Loss*. International Council of Ophtalmology: Sidney.

- Vila López, J. M. (1994). *Apuntes sobre rehabilitación visual*. Madrid: ONCE.

Bibliografia complementària

- Fernández del Campo, J. E. (2001). *Desafíos didácticos de la lectura braille*.
- Madrid: Organización Nacional de Ciegos Españoles, Dirección de Educación.
- Gil Ciria, M.C. (1993). *La construcción del espacio en el niño a través de la información táctil*. Madrid: ONCE.
- Gómez Viñas, P. y Romero Rey E. (Coord.) (2004). *Sordoceguera, un análisis multidisciplinar*. Madrid: ONCE.
- Hyvärinen, L. (1988). *La visión normal y anormal en los niños*, Madrid: ONCE.
- Inde, K. y Báckman, O. (1988). *El adiestramiento de la visión subnormal*. Madrid: ONCE.
- Junta de Andalucía. (1994). *El niño ciego en la escuela, iniciación al braille*. Málaga: Junta de Andalucía.
- Lucerga Revuelta, R. (1993). *Palmo a palmo*. Madrid: ONCE.

Webgrafia

Recursos Bloc motriu:

- <https://www.lifeder.com/informe-warnock/>
- <https://aspace.org>
- <https://arasaac.org/aac/es>
- <http://www.proyectodane.org/>
- http://wikinclusion.org/index.php/Página_principal
- <http://www.antoniosacco.com.ar/discap.htm>
- <https://www.fundacionian.com>
- Intervención Educativa y Discapacidad Visual (INTEREDVISUAL):
<http://www.juntadeandalucia.es/averroes/caidv/interedvisual>
- Organización Nacional de Ciegos (ONCE): <http://www.once.es>
- Página de Educación de la ONCE: <http://educacion.once.es/>
- Serveis educatius CREDV CRE ONCE BARCELONA <https://agora.xtec.cat/credv/>
- Curso en línea:
https://ateneu.xtec.cat/wikiform/wikiexport/cursos/escola_inclusiva/d232/index
- Material sobre discapacidad visual:
<http://educalab.es/-/educacion-inclusiva-discapacidad-visual>

Vídeos divulgativos sobre el ojo y la visión.

- <https://youtu.be/6QiwUDjuDTY> (lo que sucede dentro de tus ojos)
- https://youtu.be/amGWOEk2L_M (partes del ojo humano: anatomía y funcionamiento del ojo para niños)
- <https://youtu.be/jw2kPofWHUk> (vía neurofisiológica de la visión)
- https://youtu.be/_Y1OGO6jQ1w Viaje de los impulsos visuales por las vías ópticas. Simulación

Aquesta obra està subjecta a una llicència de *Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 4.0 Internacional* de Creative Commons